

Marineminister idag, skal jeg i hvert Tilfælde opsætte yderligere Udtalelser, indtil jeg forhaabentlig faar de detaillerede Forslag at se. Jeg skal dernæst følge den samme Gang, jeg fulgte i mit Foredrag før med Hensyn til de øvrige Punkter, og skal da først dvæle ved Sjælland, hvor den høitærede Minister foreslaar, at der skal anlægges en Reduite paa Helgenæs. Jeg beklager paa dette Punkt at være uenig med den høitærede Minister ligesom det ærede Medlem (Monrad), der sidder her foran mig. Jeg har med en vis personlig Tilfredsstillelse læst de Bemærkninger, der ledsage Lovforslaget. For en halv Snes Aar siden tilfød jeg mig at fremsætte den Formening, at et af de efter Omstændighederne heldigste Punkter, man kunde finde til en Reduite i Sjælland, var Afsnittet ved Limfjordens østlige Munding, det, man her kalder Hals-Mov. Jeg vil ikke sige, jeg indhøstede videre Ære deraf dengang, snarere en hel Del medlidende Skuldertæer og spydige Bemærkninger, og det har derfor været mig en personlig Tilfredsstillelse nu at se af disse Bemærkninger her, at, efter at en Kommission, som naturligvis har været sammensat af de bedste og fortrinligste Kræfter, har underjagt hele Terrainet, er den kommen til det Resultat, at der egentlig kun er to Steder, der kunne bruges, og det er Helgenæs og det nævnte Afnit. Dersom det nu kunde lykkes mig at godtgjøre, at Helgenæs er et temmelig uheldigt Punkt, vilde jo det andet staa med stor Glorie. Jeg vil nu slet ikke bruge stærke Udtryk med Hensyn til Helgenæs, men kun sige, at det forekommer mig, at de Fordere, her ere fremhævede, ere overmaade smaa, og de Mangler, der læbe derved, overmaade store. Hvad for det Første Fordelen af at kunne forsvare Helgenæs med en ringe Styrke angaar, da vil jeg ikke benegte, idet jeg gaar ud fra, at det er den traditionelle Befæstning, nemlig Syd for Draget (Krigs- og Marineministerens: Sal), der er Tale om, at det forekommer mig, at den Befæstning, som afgives dertil, ikke vil kunne komme til at leve der under meget lystelige Forhold. Der er en meget æret Landssthingsmand, som med skarpt artilleristift Blif har vurderet de andre fremdragne Reduiter i Nørrejylland, og han dvæler ofte ved, at denne eller hin Stilling har vel de gode fortræffelige Egenskaber, men den duer ikke, fordi den er overjet og kan beherskes med Artilleri fra de lige overfor liggende Høider. Det underer mig, at han ikke har anvendt samme stærke Kritik lige overfor dette Punkt, thi er der noget Punkt, hvor Forsvarerne ville blive stærkt medtagne i

jaa Henseende, er det Helgenæs. Dersom man kommer Nord fra, træffer man ved en By, der hedder Agri, et meget høit Terrain, og dette Terrain fortsætter sig stadig vovende i Høide til Begtrup By; der falder det pludselig ned til Draget, og paa den anden Side af Draget hæver det sig kun langsomt op, indtil man kommer til Høidedraget ved Helgenæs Kirke, som saa after fortoner sig henimod Ellemandshjæret. Forholdet mellem Høiderne Nord for Draget og dem Syd for samme er saaledes, at det sidste Terrain er fuldstændig overjet og behersket, og jeg antager derfor, at den Befæstning, som kommer til at forsvare sig der, vil faae det meget høit. Men ikke nok hermed; Forsvaret trues ogsaa meget stærkt i venstre Flanke. Terrainet gaar nemlig ved Begtrup Vig ud i to Bugter, den ene Nord for en lille Grund, som hedder Rønnen, som ligger en stiv Fjerdingvei fra Draget, saavidt jeg veed, og den anden Øst for en Gaard, der hedder Isgaarden, og som ligger i en Afstand af mellem en halv Mil og tre Fjerdingvei fra Draget, en Afstand, som under de nuværende artilleristifte Forhold ikke er større, end at man paa den meget let kan aabne en virksom Beskydning og staae Befæstningen en meget uheldig Stilling. Jeg kan derfor ikke godt tro Andet, end at Forsvaret der er meget udsat for en forholdsvis hurtig Besæring. Jeg frygter for, at Sjænden derfor temmelig hurtig vil kunne komme over Draget, og saa er der ikke meget tilbage for Forsvarerne at gjøre. En Fordel er der vel fremhævet ved Helgenæs, nemlig den, som er omtalt i Landssthingsbetænkningen, og som den høitærede Minister har tiltraadt, nemlig at man muligvis under gunstige Omstændigheder kan slippe over til Sjælland eller i altsald foreløbig til Samsø. Jeg tilstaaer, at det forekommer mig ikke at være nogen stor Noes, at man kan komme bort under gunstige Omstændigheder, det kan man fra de fleste Steder; dersom der havde staaet, at man under ugunstige Omstændigheder kunde komme derafra, vilde jeg have sat mere Pris derpaa. Men jeg har en Følelse af, at det vil være meget vanskeligt at benytte de gunstigere Omstændigheder, thi jeg veed ikke rigtig, hvor man har tænkt sig, at de Skibe som skulde transportere Tropperne, under de ugunstige Omstændigheder skulle ligge for at benyttes under de gunstige. Jeg har søgt at komme til Klarhed derover ved at spørge mig for, men jeg har ikke faaet tilstrækkelig klar Svar i saa Henseende, jeg haaber, at jeg skal faae et saadant af den ærede Krigsminister, som tillige er Marineminister. Jeg er ikke kommen videre, end at i Begtrup Vig